

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 14964
Tarih : 14.11.2025

36609

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet YILMAZ** tarafından Anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Celal FIRAT
İstanbul Milletvekili

Bundan 88 yıl önce, resmi söylemle, Dersim isyanının önderi sayılan Abbasan aşiret lideri Seyit Rıza ve oğlu Resik Uşen, **Kureyşan Ocağı Piri Uşenê Seydi, Demenan aşiret liderleri Aliye Mirzê Sili ve Hesên Ağa, Yusufan aşiret lideri Fındık Ağa ile Kureyşan Ocağı mensubu Hesênê İvraime Qiji** Elâzığ Buğday Meydanında 15 Kasım 1937 yılı gece yarısı idam edilmiştir.

Resmî açıklamalara göre 13 bin 160, tanıkların ve bağımsız araştırmacıların anlatım ve tespitlerine göre ise 70 bin insanın öldürüldüğü bu katliamdan sorumlu olanlar hukuk önünde yargılanmamış ve Dersim halkının acıları hafiflememiştir.

Cumhurbaşkanı Erdoğan 2011 yılında yaptığı "... Dersim'de adım adım çerçevesi çizilmiş, bahaneleri hazırlanmış bir operasyon var. Çeşitli tarihlerde Dersim raporları hazırlanıyor... 1937, 1938 ve 1939 yıllarında Dersim'de maalesef büyük bir dram yaşanıyor. Havadan, karadan, toprakla, hatta gaz bombalarıyla, Dersim'de hareket eden her şey, çocuklar, kadınlar katlediliyor..." açıklamaıyla katliamı en üst makamdan tanıdığını ifade etmiştir.

Seyit Rıza 5 Eylül 1937 tarihinde Erzincan Valisi'yle görüşmeye giderken pusu kurularak esir alınmış ve savunma hakkı dahi verilmeden acele bir yargılamayla Elazığ'da idam edilmiş ve oğlu ve yoldaşları ile birlikte bilinmeyen bir yere defnedilmiştir.

1937/1938/1939 yıllarında Dersim coğrafyasında yaşanan bu katliamın birçok karanlık yönü vardır ve hakikatler ortaya çıkmamıştır. Seyit Rıza ve yoldaşlarının mezar yerlerinin açıklanması bu karanlık tarih sayfalarının açılmasına vesile olabilecek bir adımdır.

Bu bağlamda;

1. Seyit Rıza, oğlu ve yoldaşlarının mezar yerleri nerededir? Mezar yerleri neden gizlenmektedir?
2. 1937/38/39 tarihlerinde Dersim'de kaç yurttaşımız öldürülmüştür? Öldürülenlerin ve kayıpların isim listeleri neden açıklanmamaktadır?

3. Dersim katliamında öldürülenlerin toplu mezar yerleri nerelerdedir?
4. 1937/38/39 tarihlerinde Dersim'den kaç yurttaşımız hangi illere sürgün edilmiştir? Bunların ne kadarına geri dönüş imkânı sağlanmıştır?
5. Dersim'de isyan ettiği iddiasıyla tutuklanan 58 kişiden 7'si idam edilmiş, diğer 51 kişinin akıbeti nedir?
6. Dersim katliamı mağdurlarının zararları tazmin edilecek midir?
7. Kamuoyunda 'Dersimin kayıp kızları' olarak bilinen çocukların memur ve subaylara verilmesi ile ilgili kayıtlar neden açıklanmamaktadır?
8. Dersim katliamına ilişkin mahkeme kayıtları ve arşivler kamuoyuna neden açıklanmamaktadır?
9. Dersim katliamı yıllarında el konulan, tarihsel kültürel varlıklara ilişkin bir kayıt tutulmuş mudur? Bunlar varislerine iade edilecek midir?
10. Dersim'de 1937/38/39 yıllarında yaşanan bu katliamın bütün gerçekliği ile ortaya çıkarılması için kapsamlı bir çalışmanız olacak mıdır?